

Open Universiteit

B HBO - Rechten

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In januari 2020 is de bestaande hbo-bacheloropleiding HBO-Rechten van de Open Universiteit bezocht door een visitatiepanel van NQA. Dit is een vierjarige deeltijdopleiding die middels afstandsonderwijs verzorgd wordt. Het panel beoordeelt de opleiding als geheel **positief**.

De opleiding HBO-Rechten heeft het concept van afstandsonderwijs goed uitgedacht en heeft een krachtige digitale leeromgeving ontwikkeld. Bijzonder positief is het panel over het deskundige docententeam en de sterke werkveldadviesraad. De opleiding blijft zichzelf ontwikkelen om studenten nog beter op afstand te kunnen helpen in hun leerproces, zoals blijkt uit de invoering van het mentoraat. De op handen zijnde aanpassing aan het vernieuwde landelijke opleidings- en beroepsprofiel biedt mooie kansen om de opleiding nog beter aan te passen aan recente ontwikkelingen in de praktijk van de hbo-jurist.

De opleiding kent een lange studieduur en hoge uitval. Hoewel het panel begrip heeft voor de bijzondere functie van afstandsonderwijs, meent zij toch dat de opleiding meer zou kunnen doen om de studieduur en uitval terug te dringen.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding HBO-Rechten van de Open Universiteit **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De beoogde leerresultaten zijn inzichtelijk afgeleid van het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel voor HBO-Rechten uit 2012. De beoogde leerresultaten zijn gekoppeld aan de Dublin Descriptoren en afgestemd op de behoeften van het beroepenveld. Het panel vindt het (internationale) hbo-niveau en de oriëntatie van de opleiding voldoende aangetoond.

De opleiding bezint zich momenteel op aanpassing van het opleidingsprofiel en de beoogde leerresultaten aan de hand van het nieuwe beroeps- en opleidingsprofiel voor HBO-Rechten. Dit biedt goede kansen om een duidelijke visie te creëren ten aanzien van internationalisering/ Europees recht, ethiek, multidisciplinariteit, *legal tech* en andere recente ontwikkelingen in het juridische domein. De sterke werkveldadviesraad van de opleiding is bij uitstek geschikt om de opleiding bij dit proces te adviseren.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding HBO-Rechten van de Open Universiteit **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding HBO-Rechten heeft een curriculum opgezet waarin de juridische kennis en (onderzoeks)vaardigheden (de BoKS) goed zijn verankerd. De competentie-opbouw in de verschillende blokken en leerlijnen kan duidelijker en in meer samenhang uitgewerkt worden bij de herijking aan het nieuwe landelijke beroeps- en opleidingsprofiel.

De digitale leeromgeving yOUlearn en het deskundige docententeam bieden een krachtige leeromgeving waarin studenten zelfstandig en op afstand kunnen studeren. Het nieuw ontwikkelde mentoraat is een goede aanvulling op de begeleidingsmogelijkheden die de opleiding aan studenten biedt. De leeromgeving kan nog verder verrijkt worden door meer gebruik te maken van (virtuele) interactie en blended learning, alsmede door sterkere afstemming tussen de opleiding en de werksituatie van de student.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding HBO-Rechten van de Open Universiteit **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding heeft de toetsing goed georganiseerd en maakt gebruik van een mooie mix van toetsvormen. Het toetssysteem faciliteert het studeren op afstand op goede wijze. De toetsing via computergebaseerde individuele tentamens en beroepsproducten geeft studenten regie over hun eigen studieplanning.

De blokscan is in potentie een sterk instrument om de competentiegroei van studenten inzichtelijk te maken, maar mist nog een inzichtelijk format waarmee studenten meetbaar en specifiek kunnen vastleggen hoe zij deze groei doormaken. Ook maakt de blokscan nog onvoldoende duidelijk hoe de werkervaring van studenten ingebracht wordt en meeweegt in de studielast van de opleiding.

De opleiding heeft de borging van de toetskwaliteit op orde. De examinatoren zijn minimaal BKE-geschoold en de examencommissie heeft een adequate borgingsagenda opgesteld. De recent ingestelde toetscommissie heeft een goede start gemaakt met het uitvoeren van jaarlijkse steekproeven.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding HBO-Rechten van de Open Universiteit **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het panel heeft aan de hand van twee concept afstudeerdossiers en enkele tussentijdse beroepsproducten gezien dat de opleiding een goed ingericht afstudeertraject heeft en een goede kwaliteitsstandaard hanteert. Dit beeld is bevestigd in de gesprekken die het panel met de opleiding heeft gevoerd. Het panel concludeert dat studenten met hun afstuderen de beoogde leerresultaten realiseren. Het panel adviseert de opleiding om de blokscan als instrument in te zetten om de beheersing van competenties op eindniveau te monitoren en inzichtelijk te maken, zodat er naast de eindwerken een tweede toets is om de gerealiseerde leerresultaten op eindniveau aan te tonen.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	6
Schets van de opleiding	8
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	10
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	13
Standaard 3 Toetsing	19
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	23
Eindoordeel over de opleiding	25
Aanbevelingen	26
Bijlagen	26
Bijlage 1 Bezoekprogramma	28
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	29
Bijlage 3 Curriculum	30

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding HBO-Rechten van de Open Universiteit. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd, is samengesteld door NQA, in opdracht van de Open Universiteit en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* (NVAO, 2018) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2019*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 14 januari 2020. Het visitatiepanel bestond uit:

De heer mr. T.J.M. Joxhorst (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw mr.dr. W. Slingerland (domeindeskundige)

De heer C.M.J. Visser LLB (domeindeskundige)

Mevrouw Y.F.B.M. Schafraad-Morsink (studentlid)

Mevrouw W. Rowaan MA, auditor van NQA, trad op als auditor van het panel.

De opleiding is ingedeeld in de visitatiegroep HBO-Rechten groep 2. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest. In dit overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezokedag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. De visitatiedag sloot af met het ontwikkelgesprek tussen het panel en vertegenwoordigers van de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel te benaderen buiten het bezoekprogramma om. Hiervan heeft één student gebruikgemaakt door het panel schriftelijk van informatie te voorzien. Het panel heeft

kennisgenomen van deze informatie en deze gebruikt als aanvulling op het studentenhoofdstuk en het studentengesprek tijdens de visitatiedag.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennis genomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 24 augustus 2020

Panelvoorzitter

mr. T.J.M. Joxhorst

Auditor

W. Rowaan MA

Schets van de opleiding

De opleiding HBO-Rechten wordt verzorgd door de Open Juridische Hogeschool (OJH) van de Open Universiteit. De OJH is ontstaan uit een samenwerking tussen de Open Universiteit (OU) en de Juridische Hogeschool Avans-Fontys (JHS). De opleiding is gestart op 1 september 2011 en wordt in deeltijd aangeboden met een nominale studieduur van vier jaar (240 EC).

De opleiding richt zich op een specifieke doelgroep, namelijk volwassenen die reeds werkzaam zijn in een juridische context. De opleiding hecht veel waarde aan integratie van de juridische werkomgeving in het onderwijs en laat daarom alleen studenten toe met een relevante functie en/of werkomgeving. De opleiding werkt volgens het concept van afstandsonderwijs, waarbij studenten grotendeels zelfstandig en in eigen tempo studeren. Het programma is zo opgebouwd dat studenten het onderwijs zonder reguliere contacturen en onafhankelijk van plaats en tijd kunnen volgen. Om dit te kunnen faciliteren, werkt de OJH met de digitale leeromgeving yOUlearn.

De opleiding is relatief klein, maar kent wel een stijgende lijn in studentaantallen. In september 2019 zijn zestien studenten gestart met blok 1, waar dat in de jaren daarvoor slechts een handjevol studenten was. In december 2019 stonden in totaal zestig studenten ingeschreven. Het merendeel van deze studenten staat aan het begin van de studie. Vijftig procent van alle studenten staat ingeschreven in blok 1. In de eindfase staan één of twee studenten ingeschreven per blok.

De opleiding kent nog steeds een nauwe samenwerking met de JHS. Het merendeel van de docenten is in dienst van de JHS en is voor een (klein) gedeelte van de aanstelling werkzaam voor de OJH. Drie docenten (2.2 fte) zijn vast in dienst bij de OU. Eén van de vaste docenten fungeert als opleidingsmanager en wordt hierin bijgestaan door een docent van de JHS.

Ontwikkelingen sinds de vorige visitatie

Ten tijde van de eerste visitatie in 2013 was het onderwijsprogramma nog niet volledig ontwikkeld. Ook waren er nog weinig gemaakte toetsen om de gerealiseerde eindkwalificaties te kunnen beoordelen. De NVAO heeft toen besloten om het accreditatiebesluit uit te stellen. Dit gaf de OJH de gelegenheid de accreditatieaanvraag nader te onderbouwen. De opleiding is in 2013 positief beoordeeld op standaard 1. In 2015 zijn standaard 3 en 4 middels een aanvullende beoordeling positief beoordeeld. Vanwege het ontbreken van eindwerkstukken heeft de NVAO een bestuurlijke afspraak met de OU gemaakt, waarna het gerealiseerde eindniveau (standaard 4) in 2018 alsnog positief beoordeeld is.

De visitatiecommissie van 2013 was erg positief over de profilering van de opleiding als afstandsonderwijs in combinatie met een stevig hbo-niveau. De belangrijkste verbeterpunten die het panel de opleiding mee gaf, waren het met spoed doorontwikkelen van de onderwijsblokken 6 tot en met 10 en het instellen van een eigen werkveldcommissie. Het panel is van mening dat de opleiding de aanbevelingen adequaat heeft opgevolgd. Het curriculum is inmiddels volledig uitgewerkt en de opleiding heeft een werkveldadviesraad ingesteld, die goed functioneert.

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding HBO-Rechten van de Open Universiteit **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel concludeert dat de beoogde leerresultaten inzichtelijk zijn afgeleid van het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel voor HBO-Rechten uit 2012. De beoogde leerresultaten zijn gekoppeld aan de Dublin Descriptoren en afgestemd op de behoeften van het beroepenveld. Het panel vindt het (internationale) hbo-niveau en de oriëntatie van de opleiding voldoende aangetoond.

Het panel constateert dat de opleiding HBO-Rechten een vrij klassieke opleiding is met veel aandacht voor het ontwikkelen van een stevige juridische kennisbasis. De opleiding is nog bezig om de omslag naar het nieuwe landelijke opleidingsprofiel voor HBO-Rechten te maken. Het panel vindt het positief dat de opleiding aandacht heeft voor recente ontwikkelingen in de juridische praktijk, zoals het toegenomen belang van internationalisering/Europees recht, ethiek, multidisciplinariteit en *legal tech*. De opleiding heeft deze ontwikkelingen nog maar beperkt doorgevoerd in haar visie en programma. Het panel adviseert dit krachtiger te hand te nemen. De opleiding heeft een sterke werkveldadviesraad met expertise over recente ontwikkelingen in de juridische praktijk, die volgens het panel een goede raadgever kan zijn in dit ontwikkelproces.

Onderbouwing

Beroepsvisie

De opleiding HBO-Rechten van de OJH leidt studenten op tot startend hbo-jurist. De hbo-jurist is in de visie van de opleiding een breed opgeleide en praktisch ingestelde juridische professional, met een gedegen juridische kennisbasis en een sterk analytisch vermogen. Daarnaast beschikt de hbo-jurist over organisatorische, communicatieve en coördinerende vaardigheden en een goede beroepshouding. De opleiding leidt studenten op om diverse functies en beroepsrollen te vervullen in zowel organisaties met een juridisch primair proces (zoals deurwaarderskantoren, het notariaat en de advocatuur), als in organisaties met een niet-juridisch primair proces (zoals het bedrijfsleven en de overheid). Het panel vindt dat de opleiding HBO-Rechten van de Open Universiteit een duidelijke visie op het beroepsbeeld van een HBO-jurist heeft.

Beoogde leerresultaten

De opleiding heeft de beoogde leerresultaten afgestemd op het *Landelijk beroeps- en opleidingsprofiel HBO-rechten*, dat is opgesteld door het Landelijk Opleidingsoverleg HBO-Rechten (LOO) in 2012. De competenties uit het landelijke profiel sluiten aan bij de Dublin Descriptoren en de landelijke hbo-bachelorstandaard (NLQF-6). Het landelijke opleidingsprofiel van HBO-Rechten kent zeven competenties en een *Body of Knowledge and Skills* (BoKS). De OJH heeft de zeven competenties uit het landelijke cluster overgenomen en daar drie eigen competenties aan toegevoegd. De toegevoegde competenties laten zien dat de opleiding extra belang hecht aan het ontwikkelen van het onderzoekend vermogen en aan de houdingsaspecten

die voor een hbo-jurist belangrijk zijn. Het panel kan zich hierin vinden. De opleiding kent in totaal de volgende tien competenties:

Rechtstoepassing:

- Juridisch analyseren
- Adviseren
- Vertegenwoordigen
- Beslissen
- Reguleren

Faciliteren van de rechtstoepassing

- Dossier managen
- Organiseren

Opleidingsspecifieke competenties

- Toegepast onderzoek
- Interpersoonlijke competentie (sociale en communicatieve competentie)
- Intrapersoonlijke competentie (zelfsturing)

De OJH onderscheidt zich van andere HBO-Rechtenopleidingen door zich als afstandsopleiding te profileren. Daarnaast profileert de opleiding zich door nadruk te leggen op het verwerven van een stevige juridische kennisbasis. Ook besteedt de opleiding veel aandacht aan sociale, communicatieve en managementvaardigheden, het ontwikkelen van houdingsaspecten en taalvaardigheid.

Het panel heeft in het *Competentieoverzicht* van de opleiding gezien dat de zeven competenties uit het landelijke opleidingsprofiel van HBO-Rechten en de drie aanvullende competenties vertaald zijn naar de inhoud van de onderwijsblokken. In het tweede, derde en vierde leerjaar maakt de opleiding gebruik van beroepsrollen om de beoogde leerresultaten nader uit te werken: de bedrijfsjurist, de gerechtssecretaris, de belangenbehartiger, de deurwaarder, de beleidsmedewerker en de medewerker van een juridisch adviesbureau. Het panel vindt de gebruikte beroepsrollen vrij traditioneel, maar heeft begrepen dat de opleiding samen met de werkveldadviesraad werkt aan het ontwikkelen van beroepsrollen die beter aansluiten bij recente ontwikkelingen in het werkveld. Een voorbeeld hiervan is de beroepsrol die centraal staat in blok 6. In dit blok krijgt de student de mogelijkheid om in plaats van de beroepsrol 'gerechtssecretaris' te kiezen voor de beroepsrol 'notarismedewerker', op advies van de werkveldadviesraad. Het panel is positief over deze ontwikkeling.

Het panel maakt uit de zelfevaluatie en de opleidingsdocumentatie op dat de opleiding HBO-Rechten veel aandacht heeft voor de klassieke rechtsgebieden. Tijdens de visitatiedag heeft het panel gemerkt dat de opleiding aandacht heeft voor recente ontwikkelingen in het juridische domein, zoals het toegenomen belang van internationalisering, ethiek en *legal tech*. Dit heeft zich al in kleine aanpassingen in het programma vertaald, zoals aandacht voor het bouwen van beslisbomen of een *app* in blok 8. Het panel mist echter nog een overkoepelende visie op bovengenoemde ontwikkelingen. Ook ziet het panel nog weinig aandacht voor de interdisciplinaire dimensie van het juridische domein. Het panel heeft begrepen dat de opleiding beoogt om de beoogde leerresultaten met ingang van 1 september 2020 af te stemmen op het vernieuwde *Landelijke beroeps- en opleidingsprofiel HBO-Rechten*, dat door het LOO is opgesteld in 2019. Het panel spoort de opleiding aan om deze conversie te gebruiken om een

duidelijke visie te ontwikkelen op de hbo-jurist als *T-shaped professional* en op het belang van internationalisering/Europees recht, *legal tech* en ethiek voor de hbo-jurist.

In de kantlijn geeft het panel de opleiding in overweging om de competenties uit het nieuwe landelijke beroeps- en opleidingsprofiel zo uit te werken dat studenten in de toekomst ook losse onderwijsblokken kunnen volgen in plaats van de gehele opleiding, als aanvulling op het reguliere onderwijsaanbod. De opleiding heeft dit in een eerder stadium geprobeerd, maar daar was toen geen animo voor. Het panel raadt de opleiding aan om de vraag van studenten naar losse modules te blijven monitoren.

Betrokkenheid werkveld

De opleiding overlegt periodiek met de werkveldadviesraad over de opleidingsprofilering en de invulling van het onderwijsprogramma. Het panel is onder de indruk van de sterke bezetting van de werkveldadviesraad. De werkveldadviesraad stelt zich zichtbaar op als constructieve gesprekspartner van de opleiding en geeft de opleiding concrete adviezen ter verdere ontwikkeling van het programma. De werkveldadviesraad heeft de opleiding bijvoorbeeld gewezen op de groeiende behoefte aan notarisklerken en projectjuristen bij gemeenten op hbo-niveau. De OJH gebruikt de adviezen van de werkveldadviesraad op adequate wijze om de opleiding verder te verbeteren en doet dit waar mogelijk in co-creatie met de werkveldvertegenwoordigers. Een goed voorbeeld hiervan is de reeds genoemde ontwikkeling van het onderwijsblok 'de notarismedewerker'.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding HBO-Rechten van de Open Universiteit **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding heeft een onderwijsprogramma ontwikkeld dat door studenten zelfstandig op afstand te doorlopen is. De juridische kennis en (onderzoeks)vaardigheden (de BoKS) zijn goed verankerd in het curriculum. Het panel moedigt de opleiding aan om de competentie-opbouw in de verschillende blokken en leerjaren duidelijker en in meer samenhang uit te werken bij de herijking aan het nieuwe landelijke beroeps- en opleidingsprofiel.

Het panel is onder de indruk van de krachtige leeromgeving die opgebouwd is aan de hand van yOUlearn. Deze leeromgeving kan nog verrijkt worden door de verdere ontwikkeling van het mentoraat, door meer gebruik te maken van (virtuele) interactie en door het versterken van blended learning in het didactisch concept.

Het docententeam is zeer deskundig en heeft duidelijk plezier in het werken met de doelgroep van werkende studenten. Studenten worden op afstand goed in hun leerproces begeleid door de docenten. De ontwikkeling van een mentorsysteem voorziet in een behoefte aan meer persoonlijk contact tussen student en opleiding. Het panel vindt het raadzaam om de opleiding duurzamer te organiseren door de verschillende taken en rollen meer te spreiden binnen het docententeam. De opleiding kan daarnaast nog meer investeren in het samenspel tussen student, praktijk en onderwijs door de beroepsproducten meer af te stemmen op de individuele werksituatie van de student en door de werkgever actiever bij de opleiding te betrekken.

Onderbouwing

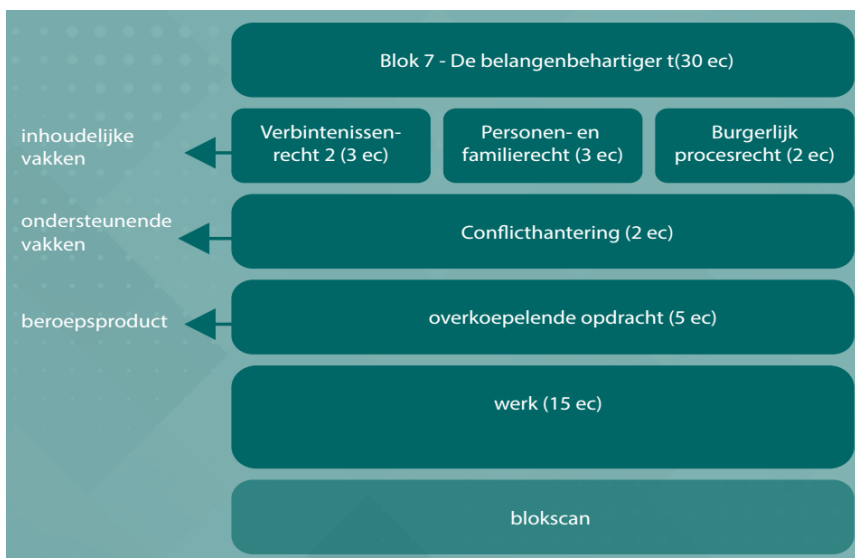
Opzet programma

Het curriculum is opgebouwd aan de hand van tien zelfstandige onderwijseenheden, zoals weergegeven in figuur 1. Het eerste studiejaar is opgebouwd uit vier inleidende blokken van 15 EC en de daaropvolgende jaren bestaan uit twee blokken van 30 EC.

Studiefase	Blok	Naam	EC
Studiefase 1: Propedeuse	1.	Inleiding recht	15 EC
	2.	Inleiding privaatrecht	15 EC
	3.	Inleiding bestuursrecht	15 EC
	4.	Inleiding strafrecht	15 EC
Studiefase 2	5.	De bedrijfsjurist	30 EC
	6.I	De gerechtssecretaris	30 EC
	6.II	De notarismedewerker	
Studiefase 3	7.	De belangenbehartiger	30 EC
	8.	De deurwaarder	30 EC
Studiefase 4	9.	De beleidsmedewerker	30 EC
	10.	De medewerker van een juridisch adviesbureau	30 EC

Figuur 1: Curriculum HBO-Rechten

De studieblokken kennen een vaste opbouw met inhoudelijke (juridische) vakken, ondersteunende vakken, een beroepsproduct, een werkcomponent en de afsluitende blokscan. Figuur 2 toont de indeling van blok 7 als voorbeeld (het gehele curriculum is te vinden in bijlage 3).

Figuur 2: indeling blok 7

Inhoud programma

Het panel constateert op basis van het onderwijsmateriaal in yOUlearn dat studenten een stevige basis van kennis en vaardigheden verwerven, die aansluit op de landelijke BoKS. In het eerste studiejaar maken studenten op inleidend niveau kennis met de verschillende juridische

vakgebieden uit de BoKS, via de vakken Inleiding recht, Inleiding privaatrecht, Inleiding bestuursrecht en Inleiding strafrecht. In de studie jaren daarna vindt een verdieping plaats op onderdelen van de verschillende vakgebieden. In aansluiting op de aanbeveling bij standaard 1, zou het panel graag meer aandacht zien voor de interdisciplinaire dimensie van het werk van de hbo-jurist in het curriculum.

Beroepsvaardigheden komen vanaf het begin van de opleiding aan bod in de ondersteunende vakken. De opleiding zet daarbij sterk in op taalvaardigheid, zoals spelling, formuleren, corresponderen en rapporteren. De opleiding geeft volgens het panel voldoende aandacht aan onderzoeksvaardigheden. De ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden vindt plaats vanaf het begin van het programma, maar komt vooral aan bod in jaar 3 en 4.

Op het gebied van internationalisering kan de opleiding volgens het panel nog een verbeterslag maken. Zoals bij standaard 1 gemeld, mist het panel een duidelijke visie op internationalisering en dit is terug te zien in het curriculum. Het panel heeft tijdens de visitatiedag gemerkt dat de opleiding zoekt naar een gepaste manier om internationalisering in het afstandsonderwijs vorm te geven. De opleiding zou meer aandacht mogen besteden aan de internationale dimensie van het recht, zoals de invloed van de Europese Unie op de Nederlandse regelgeving of internationaal rechtsvergelijkend onderzoek. Daarnaast doet het panel de suggestie om internationale publicaties te gebruiken om internationalisering op een toegankelijke manier door te voeren in het afstandsonderwijs.

Didactisch concept

De opleiding werkt met competentiegericht onderwijs. Om dit mogelijk te maken zet de opleiding in op het leggen van een sterke relatie met de beroepspraktijk, het creëren van een krachtige leeromgeving en een centrale positie voor de persoonlijke ontwikkeling en groei van de student in het onderwijs. De opleiding heeft deze principes uitgewerkt in vier leerlijnen, die in elk onderwijsblok terugkomen:

- De conceptuele lijn: dit zijn de juridische vakken waarin de nadruk op kennisverwerving ligt.
- De vaardighedenlijn: dit zijn de ondersteunende vakken waarin vaardigheden worden getraind.
- De integrale lijn: dit zijn de beroepsproducten waarin de student kennis en vaardigheden combineert.
- De individuele lijn: dit zijn de blokscans waarmee de student het blok afsluit en waarin de competentiegroei van de student centraal staat.

De elektronische leeromgeving yOUlearn speelt een belangrijke rol in de vormgeving van het programma. De studieblokken zijn volgens een vaste opbouw vastgelegd in yOUlearn, waarbij elk vak is ingedeeld in studietaken. yOUlearn stuurt de student in het leerproces en bevat alle informatie die de student nodig heeft om de studietaken zelfstandig uit te kunnen voeren. Via yOUlearn hebben studenten toegang tot (juridische) literatuur en databanken, op film vastgelegde colleges of interviews met juridische professionals. Het vaste stramien zorgt voor duidelijkheid bij de studenten en maakt het makkelijker om op afstand te studeren. Het panel heeft van studenten begrepen dat zij de vaste indeling zeer waarderen. Ook docenten kunnen goed overweg met het systeem. Het panel constateert dat de opleiding met yOUlearn een gebruiksvriendelijke en sterke leeromgeving biedt die het studeren op afstand mogelijk maakt. Wel ziet het panel mogelijkheden om via yOUlearn het didactisch concept aan te vullen met nog meer vormen van blended

learning. Meer gebruik van blended learning zou het leren op afstand kunnen verrijken en yOULearn biedt hier goede mogelijkheden toe.

Persoonlijk en virtueel contact

De opleiding organiseert viermaal per jaar een introductiedag voor nieuwe studenten. Deelname aan deze introductiedag is verplicht. Dit is het enige moment waarop studenten hun medestudenten ontmoeten en één van de weinige momenten waarop studenten *face-to-face* contact hebben met docenten. De leeromgeving yOULearn biedt verschillende mogelijkheden om studenten onderling en studenten en docenten (virtueel) met elkaar in contact te brengen. Voorbeelden hiervan zijn digitale discussieruimtes waarin studenten elkaar kunnen ontmoeten en virtuele klassen die door een docent ingericht kunnen worden en waarin studenten op afstand kunnen participeren. Het panel heeft van studenten begrepen dat deze mogelijkheden momenteel nauwelijks benut worden. Tegelijkertijd heeft het panel vernomen dat studenten behoefte hebben aan meer persoonlijk contact met andere studenten en met docenten. Studenten hebben behoefte aan het uitwisselen van ervaringen en aan gezamenlijk leren. Ook van docenten heeft het panel gehoord dat zij, zeker bij groeiende studentenaantallen, behoefte hebben aan meer interactie met studenten. Het panel meent dat het leerproces van studenten verrijkt zou kunnen worden door meer interactie in het onderwijsprogramma in te bouwen, zowel tussen studenten onderling, als tussen docenten en (hun klas van) studenten. Daarnaast zou meer interactie ook kunnen zorgen voor een sterkere binding tussen de studenten en de opleiding. De opleiding heeft met de digitale leeromgeving een mooi systeem voorhanden om interactie op afstand mogelijk te maken. Het panel raadt de opleiding aan om de bestaande mogelijkheden binnen yOULearn meer te benutten om de (virtuele) contactmogelijkheden binnen het onderwijs te verruimen en te verrijken.

Verbinding met de juridische praktijk

De opleiding maakt op twee manieren een koppeling tussen onderwijs en praktijk: via de beroepsproducten en via de blokscan. Beroepsproducten die de opleiding gebruikt, zijn bijvoorbeeld: het schrijven van een beleidsnota, een proces-verbaal van een zitting en een adviesnota voor de directie van een onderneming. Het panel vindt het type beroepsproducten vrij traditioneel en mist aandacht voor de interdisciplinaire dimensie in het werk van de hbo-jurist. Daarnaast ziet het panel dat de beroepsproducten vaak een fictieve casus betreffen. De beroepsproducten zijn niet altijd relevant voor de werksituatie van de individuele student of uit te voeren in de eigen werkomgeving. Het panel denkt dat de leeropbrengsten verhoogd zouden kunnen worden als de beroepsproducten meer zouden aansluiten op de individuele werkomgeving van de student en moedigt de opleiding aan om te onderzoeken hoe het meer maatwerk kan leveren ten aanzien van de beroepsproducten.

De blokscan bestaat uit het schrijven van een reflectieverslag waarin de student reflecteert op de eigen competentiegroei. Vervolgens heeft de student een gesprek met twee docenten over dit verslag. De werkgever voert een 'lichte check' uit van het werk van de student, naar aanleiding van de brief die de student met de bijlagen van de blokscan ter ondertekening aan de werkgever moet voorleggen. De werkgever is verder niet bij de begeleiding of beoordeling van de student betrokken. Er is geen contact tussen docenten of opleidingsmanagement met de werkgevers van studenten. Het panel vindt dit een gemiste kans en zou graag zien dat de opleiding investeert in het contact met werkgevers om een directe verbinding tussen de juridische werkomgeving en de onderwijspraktijk mogelijk te maken, zowel ten aanzien van de beroepsproducten als de blokscan.

Niveau-opbouw en samenhang van het programma

De opleiding heeft een indeling in vier competentieniveaus gemaakt aan de hand van een oplopende mate van zelfstandigheid en complexiteit, op basis van het ZelCommodel. Het panel ziet in het *Competentieoverzicht* dat de opleiding per competentie heeft uitgewerkt wat een student na afronding van een studiejaar moet kunnen. In de laatste twee blokken (jaar 4) wordt het eindniveau van de competenties getoetst. In het theoretisch onderwijs is de niveauopbouw goed zichtbaar, maar bij de competentieontwikkeling vindt het panel dit minder duidelijk uitgewerkt. De opleiding gebruikt overkoepelende thema's om samenhang tussen de verschillende leerlijnen binnen de blokken te creëren. Het panel vindt dit positief, maar vindt ook dat de samenhang tussen de verschillende leerlijnen nog verder uitgewerkt kan worden. Het panel adviseert de opleiding om de herijking van de opleiding aan het nieuwe landelijke opleidings- en beroepsprofiel aan te grijpen om de niveau-opbouw van de competenties en de samenhang tussen de leerlijnen opnieuw tegen het licht te houden en nadrukkelijker vorm te geven.

Instroom

Studenten worden tot de opleiding HBO-Rechten toegelaten als zij achttien jaar of ouder zijn en minimaal twintig uur per week werkzaam zijn in een juridisch relevante omgeving. Studenten schrijven zich per studieblok in en moeten een studieblok binnen twaalf maanden afronden. Het begrip 'juridisch relevante werkomgeving' wordt ruim opgevat en omvat bijvoorbeeld: administratief (juridisch) medewerker bij een rechterlijke instantie, notariskantoor of overheidsorgaan, (hoofd)agent van de politie en medewerker personeelszaken met een juridisch gerelateerd takenpakket. Middels een inschrijfformulier wordt uitgevraagd welke juridisch relevante taken en activiteiten de aankomende studenten uitvoeren. Het inschrijfformulier moet mede ondertekend worden door de werkgever. Het panel vindt dat de toelatingseisen goed passen bij de profilering en doelstelling van de opleiding.

Begeleiding

De begeleiding binnen de opleiding is erop gericht om studenten te helpen om succesvol op afstand te studeren. Studenten kiezen bewust voor een opleiding zonder aanwezigheidsplicht of georganiseerde bijeenkomsten op een vaste locatie. De opleiding biedt daarom alle begeleiding digitaal of telefonisch aan.

Studenten kunnen met inhoudelijke vragen contact opnemen met docenten via e-mail of telefoon. Studenten hebben het panel verteld dat docenten goed bereikbaar zijn en snel en adequaat reageren op vragen. Docenten geven via yOULearn feedback op ingeleverde studietaken. Studenten vinden dat de feedback op een prettige manier wordt gegeven. Docenten geven uitgebreid en op een opbouwende manier terugkoppeling op de gemaakte studietaken. De blokcoördinator heeft een functie als studiebegeleider. De blokcoördinator is aanspreekpunt voor studenten bij persoonlijke problemen en neemt contact op met een student als die langere tijd inactief is via yOULearn. Ook voert de blokcoördinator het blokscangesprek met de student, waarin de studievoortgang altijd ter sprake komt.

Het panel heeft geconstateerd dat de opleiding een hoge studie-uitval heeft en heeft hier met de opleiding en studenten over gesproken. Uit onderzoek van de opleiding blijkt dat studenten meestal stoppen vanwege persoonlijke omstandigheden of veranderingen in de werksituatie. Studenten geven aan dat de studiebelasting behoorlijk hoog is. Zij vinden de studielast niet onredelijk hoog, maar vooral de combinatie van studie en werk valt studenten zwaar. Studenten hebben regelmatig langer dan de nominale studietijd nodig om een blok af te kunnen ronden.

De opleiding is in augustus 2019 gestart met de invoering van een mentorsysteem, met als doel om de studie-uitval te reduceren. Elke student wordt aan een docent gekoppeld, die gedurende de hele studie optreedt als mentor. De student en mentor hebben eens per maand telefonisch of via Skype contact om de studievoortgang te bespreken. De mentor houdt een studievoortgangsdossier bij van de student. Het panel heeft zowel van docenten als studenten begrepen dat het mentoraat voorziet in een behoefte aan meer persoonlijk contact tussen student en opleiding. Mentordocenten zijn nog zoekende hoe zij een persoonlijke vorm van studiebegeleiding kunnen geven op afstand. Het panel vindt het instellen van het mentoraat een goede zet en moedigt de opleiding aan om het mentoraat verder te ontwikkelen in samenspraak met zowel docenten als studenten.

Docenten

Het panel heeft een goede indruk gekregen van de deskundigheid van het docententeam. Dit bestaat uit ervaren en goed gekwalificeerde (senior) docenten. Elf van de twaalf docenten beschikken over een academische (juridische) graad en de meeste docenten beschikken over recente ervaring in het juridische werkveld. Vrijwel alle docenten hebben een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO). Zeven docenten hebben daarnaast ook een Basiskwalificatie Examinering (BKE) behaald. Eén docent beschikt over een Senior kwalificatie onderwijs (SKO) en Senior kwalificatie Examinering (SKE). Het panel maakt daarnaast uit de gesprekken op dat de opleiding op een positieve manier gevoed wordt met nieuwe kennis, inzichten en ervaringen vanuit de samenwerking met JHS.

Het panel heeft tijdens het visitatiebezoek duidelijk ervaren dat de docenten plezier hebben in het werken met de specifieke doelgroep van de afstandsopleiding. Dit is ook voor studenten merkbaar, zij ervaren de contacten met docenten als erg prettig en zij beoordelen de docenten als zeer deskundig.

Elk blok kent een blokteamvergadering waarin docenten van het desbetreffende blok samen met de opleidingsmanager voor afstemming tussen de verschillende onderwijsonderdelen zorgen. Daarnaast wordt eenmaal per jaar een docentendag georganiseerd om gezamenlijk over de ontwikkeling van de opleiding na te denken. Het panel heeft gemerkt dat de verantwoordelijkheden binnen de opleiding grotendeels gedragen worden door de opleidingsmanager van de OJH, die ook een rol speelt als kerndocent bij een groot aantal vakken. De afstemming tussen docenten en onderwijsonderdelen loopt bijvoorbeeld grotendeels via deze opleidingsmanager. Docenten en studenten hebben het panel verteld dat er korte lijnen zijn tussen het opleidingsmanagement, docenten en studenten. Dit wordt door docenten en studenten zeer gewaardeerd. Het panel ziet dit voordeel, maar vindt de constructie ook kwetsbaar. Het panel acht het raadzaam om de verschillende rollen en taken binnen de opleiding duidelijker te onderscheiden en meer te spreiden, zeker bij verdere groei van het aantal studenten en docenten.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding HBO-Rechten van de Open Universiteit **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het panel vindt dat de opleiding een goed toetsbeleid heeft en de toetsing goed heeft georganiseerd. Het geheel aan toetsen dekt alle te toetsen competenties af. De opleiding maakt gebruik van een mooie mix van toetsvormen die goed aansluit bij het studeren op afstand. De toetsing via computergebaseerde individuele tentamens en beroepsproducten geeft studenten regie over hun eigen studieplanning.

De blokscan is in potentie een sterk instrument om de competentiegroei van studenten inzichtelijk te maken, maar verdient verdere verbetering. Dit kan volgens het panel door een inzichtelijk format te ontwikkelen voor het meetbaar en specifiek vastleggen van de competentiegroei. Ook maakt de blokscan nog onvoldoende duidelijk hoe de werkervaring van studenten ingebracht wordt en meeweegt in de studielast van de opleiding.

De opleiding heeft de borging van de toetskwaliteit op orde. De examinatoren zijn minimaal BKE-geschoold en de examencommissie heeft een adequate borgingsagenda opgesteld. De recent ingestelde toetscommissie heeft een goede start gemaakt met het uitvoeren van jaarlijkse steekproeven. Het panel zou de opleiding in overweging willen geven om de werkgever bij de beoordeling te betrekken, bijvoorbeeld in een adviserende rol.

Onderbouwing

Toetsbeleid en toetsstelsel

De OJH heeft een toetsbeleid ontwikkeld in samenwerking met onderwijskundigen en toetsdeskundigen van de OU en JHS. Het toetsbeleid is uitgewerkt in een toetsplan, waarin beschreven is welke competenties in een blok getoetst worden, en op welk niveau de toetsing plaatsvindt. Het panel concludeert op basis van dit toetsplan dat het geheel aan toetsen dekkend is voor de te toetsen competenties.

De opleiding maakt gebruik van verschillende toetsvormen, zoals meerkeuzetentamens, beroepsproducten, mondelinge presentaties en de blokscan. Het panel is positief over de variatie aan toetsvormen die de opleiding gebruikt. De opleiding maakt bij de toetsing van kennis gebruik van computergebaseerde individuele tentamens met meerkeuzevragen, die afgenomen worden op verschillende OU-studiecentra in het land. De studenten kunnen de tentamens op een locatie en tijdstip naar eigen keuze afleggen. Op deze manier hebben studenten invloed op hun eigen studieplanning. Het panel vindt deze werkwijze goed passen bij het concept van studeren op afstand.

De blokscan

De individuele leerlijn wordt getoetst aan de hand van de blokscan. Studenten reflecteren op hun eigen competentiegroei in een reflectieverslag en lichten dit toe in het blokscangesprek dat zij

voeren met een docent. De werkgever leest en ondertekent het reflectieverslag en bevestigt daarmee de competentiegroei. Het panel heeft een selectie van blokscans ingezien. Hieruit maakt het panel op dat de blokscan in de basis een goed instrument is, maar nog niet volledig uitgewerkt is. Het panel mist voorbeelden en uitwerkingen van concrete situaties waarmee studenten specifiek en meetbaar hun competentiegroei aantonen. Daardoor maakt de blokscan de competentiegroei van studenten nog onvoldoende inzichtelijk. Het panel vindt de blokscan in potentie een sterk instrument en beveelt de opleiding dringend aan om een inzichtelijk format te ontwikkelen voor de blokscan en het blokscangesprek waarmee studenten meetbaar en specifiek kunnen vastleggen hoe zij een groei op alle competenties doormaken, alsmede de wijze waarop de werkgever daar bij betrokken is.

Inbreng van werkervaring

Het panel heeft uitvoerig met de opleiding gesproken over de inbreng van werkervaring in de opleiding. De opleiding hecht groot belang aan de integratie van praktijk en onderwijs en daarom is werk in een relevante juridische werkomgeving een verplicht onderdeel van de opleiding. In het eerste jaar wordt een studielast van 7 EC per blok aan de werkcomponent toegekend en in de jaren daarna is dat 15 EC per blok. Het panel onderkent het belang van de integratie van werk en onderwijs, maar vindt wel dat de opleiding een relatief hoge studielast toekent aan de inbreng van werkervaring.

De studenten gebruiken de werkomgeving voor het toepassen van de casuïstiek van de beroepsproducten in de diverse blokken en bij het maken van de blokscan. De blokscan maakt echter niet voldoende duidelijk hoe de werkervaring van studenten ingebracht wordt, hoe werkervaring meeweegt in de studielast van de opleiding en hoe werkervaring gebruikt wordt bij de toetsing van (de interpersoonlijke en intrapersoonlijke) competenties. Dit kan volgens het panel verbeterd worden door te expliciteren welke werkactiviteiten meewegen voor de studielast van de opleiding en door deze werkactiviteiten direct te koppelen aan andere onderdelen van het onderwijsprogramma. Ook de toetsing en beoordeling van de werkactiviteiten, alsmede de rol van de werkgever bij dit proces, kunnen concreter uitgewerkt worden.

Borging van de toetskwaliteit en het eindniveau

De opleiding HBO-Rechten zorgt op verschillende manieren voor kwaliteitsborging bij de constructie en afname van toetsen. Per blok wordt een document *Tentaminering* opgesteld met de leerdoelen van de vakken, de toetsmatrijzen, de toetscriteria, de beoordelingsformulieren, de cesuur en de puntenverdeling. De toetsing en de toetscriteria worden in de blokteamvergaderingen besproken en indien nodig aangepast. Ook wordt het vierogenprincipe structureel gehanteerd bij het ontwerp van toetsen en heeft de opleiding duidelijke richtlijnen voor de aanwijzing van examinatoren opgesteld. Zij moeten minimaal over een Basiskwalificatie onderwijs (BKO) beschikken en bij voorkeur ook de Basiskwalificatie Examinering (BKE). Examinatoren die eindwerkstukken beoordelen, moeten aantoonbaar beschikken over onderzoeksvaardigheden. Het panel heeft geconstateerd dat de examinatoren aan deze vereisten voldoen.

Het panel merkt op dat de werkveldbegeleider van studenten een beperkte rol speelt bij de beoordeling van de verschillende beroepsgerelateerde toetsen, zoals de beroepsproducten, de blokscan of het afstudeerproduct. Het panel zou de opleiding in overweging willen geven om de werkgever bij de beoordeling te betrekken, bijvoorbeeld in een adviserende rol.

Het panel heeft kennisgemaakt met een actieve toetscommissie en examencommissie. De toetscommissie is recent door de opleiding ingesteld om de examencommissie en het opleidingsmanagement te adviseren over de toetskwaliteit. De toetscommissie zal jaarlijks een deel van de toetsen beoordelen en is in 2019 gestart met een analyse van de toetsen van jaar 1. De examencommissie heeft een eigen borgingsagenda en gaat degelijk te werk bij het borgen van de toetskwaliteit en het eindniveau van de opleiding. Voorbeelden van borgingsactiviteiten van de examencommissie zijn een jaarlijkse analyse van alle meerkeuzetoetsen en de organisatie van een jaarlijkse kalibreersessie met examinatoren over normvinding.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding HBO-Rechten van de Open Universiteit **voldoet** aan de basiskwaliteit op standaard 4.

Het panel heeft aan de hand van twee concept afstudeerdossiers gezien dat de opleiding een goed ingericht afstudeertraject heeft en een goede kwaliteitsstandaard hanteert. De gesprekken en inzage in de concept afstudeerdossiers, in combinatie met tussentijdse toetsen en beroepsproducten, hebben het panel vertrouwen gegeven dat de opleiding studenten op een goede manier opleidt tot de beoogde leerresultaten op hbo-niveau. Ook is duidelijk gebleken dat de opleiding, ondanks het beperkte aantal afstudeerkandidaten, onverkort vasthoudt aan het beoogde eindniveau. Alles overziend, komt het panel tot het oordeel dat de opleiding aantoont dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Het panel vindt de lange studieduur en de hoge uitval wel zorgelijk en vraagt de opleiding om hier de komende jaren aandacht aan te schenken. Het panel adviseert de opleiding daarnaast om de blokscan als instrument in te zetten om de beheersing van competenties op eindniveau te monitoren en inzichtelijk te maken, zodat er naast de eindwerken een tweede toets is om de gerealiseerde leerresultaten op eindniveau aan te tonen.

Onderbouwing

Het afstudeertraject

Het afstudeertraject wordt inzichtelijk beschreven in de *Afstudeerhandleiding* van de opleiding. Het afstuderen bestaat uit een voorbereidende fase en een onderzoeksfase. In de voorbereidende fase ontwerpt de student het onderzoeksplan (blok 6, 8 en 9) en volgt de student het vak Methoden en technieken van onderzoek (blok 9). De tweede fase betreft het opleveren van het eindwerk, bestaande uit: een juridisch product, een juridische oplegger waarin het onderzoek beschreven wordt en het presenteren van de uitkomsten in de afstudeerzitting. De competenties worden in de afstudeerfase (blok 9 en 10) op niveau 4 getoetst, waarbij een deel van de competenties via het afstudeerproduct en de juridische onderlegger wordt getoetst en een deel via het beroepsproduct van blok 9 en 10.

Producten van studenten

Ten tijde van de visitatie waren er geen definitieve eindwerken die het panel inzicht zouden kunnen verschaffen in de realisatie van de beoogde leerresultaten. In de afgelopen periode is één student afgestudeerd. Dit eindwerk is echter in 2018 reeds gebruikt bij de beoordeling van standaard 4, in het kader van de bestuurlijke afspraak van de Open Universiteit en de NVAO. Het panel heeft dit eindwerk daarom niet meegewogen bij de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten.

Ten tijde van het visitatiebezoek bevonden zich twee studenten in de afstudeerfase. Het panel heeft de afstudeerdossiers van deze studenten bestudeerd. Eén van deze studenten was in een

vergevoerd stadium van de afstudeerfase. Deze student had een juridisch product en een juridische oplegger gemaakt, die door de examinatoren als 'zittingswaardig' was beoordeeld. De afstudeerzitting had ten tijde van het visitatiebezoek nog niet plaatsgevonden. Het panel heeft het afstudeerdossier van de student bestudeerd en is het met de examinatoren eens dat dit eindwerk van voldoende niveau is en aansluit bij de beoogde leeruitkomsten. Daarnaast heeft het panel gekeken naar verschillende versies van de juridische onderlegger van de tweede student uit de afstudeerfase. Deze scriptie is door de examinatoren tot tweemaal toe als onvoldoende beoordeeld. Het panel onderschrijft dit oordeel. Het panel vindt het prijzenswaardig dat de opleiding een duidelijke ondergrens hanteert en geen concessies wil doen aan de gevraagde kwaliteit van afstudeerwerken.

Het panel heeft in aanvulling op de (concept) afstudeerdossiers ook gekeken naar de producten die door bovengenoemde studenten gemaakt zijn voor blok 7, 8 en 9. Voor blok 7 was daarnaast van één andere student werk beschikbaar en voor blok 8 waren de producten van twee studenten beschikbaar. De bestudeerde beroepsproducten zijn van voldoende niveau en sluiten aan bij de beoogde leerresultaten. Het panel merkt op dat het eindwerk de enige toets is waarin alle competenties samenkomen op eindniveau. Het panel meent dat de blokscan van toegevoegde waarde kan zijn om de ontwikkeling van de competenties door studenten tot op eindniveau te monitoren en te toetsen. Het panel beveelt de opleiding daarom aan om de blokscan een duidelijke functie in het afstudeertraject te geven.

Het panel concludeert dat van één student te bepalen is dat alle beoogde leerresultaten gerealiseerd zijn (hoewel deze student formeel nog niet is afgestudeerd). Het geheel van afstudeerdossiers en beroepsproducten toont aan dat de opleiding een degelijk ingericht afstudeertraject heeft en een goede kwaliteitsstandaard hanteert. Dit geeft het panel vertrouwen dat studenten met hun afstuderen de beoogde leerresultaten realiseren. Het panel vindt de lange studieduur en de hoge uitval wel zorgelijk en vraagt de opleiding om hier de komende jaren aandacht aan te schenken.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3 Toetsing	Voldoet
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding HBO-Rechten van de Open Universiteit als **positief**. De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO.

De opleiding HBO-Rechten heeft het concept van afstandsonderwijs goed uitgedacht en heeft een krachtige digitale leeromgeving ontwikkeld. Bijzonder positief is het panel over het deskundige docententeam en de sterke werkveldadviesraad. De opleiding blijft zichzelf ontwikkelen om studenten nog beter op afstand te kunnen helpen in hun leerproces, wat bijvoorbeeld blijkt uit de invoering van het mentoraat. De op handen zijnde aanpassing van de opleiding aan de hand van het vernieuwde landelijke opleidings- en beroepsprofiel biedt mooie kansen om de opleiding nog beter te laten inspelen op recente ontwikkelingen in de praktijk van de hbo-jurist.

Het panel geeft de opleiding als aanbeveling mee om de blokscan te ontwikkelen tot instrument waarmee de realisatie van de beoogde leerresultaten volledig gemonitord en getoetst kan worden tot op eindniveau. Daarnaast vraagt het panel de opleiding om aandacht voor de lange studieduur en de hoge uitval onder studenten.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding HBO-Rechten van de Open Universiteit de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 1

- Benut de herijking van het opleidingsprofiel en de beoogde leerresultaten aan het nieuwe landelijke beroepsopleidingsprofiel om tot een duidelijke visie te komen ten aanzien van internationalisering/Europees recht, de hbo-jurist als *t-shaped professional, legal tech* en ethiek.

Standaard 2

- Werk de competentie-opbouw in de verschillende blokken en leerjaren duidelijker en in meer samenhang uit.
- Verrijk de leeromgeving van studenten door meer gebruik te maken van (virtuele) interactie en blended learning in het onderwijs, alsmede door sterkere afstemming op de individuele werksituatie van de student.

Standaard 3

- Werk een format uit voor de blokscan waarmee studenten op een meetbare en specifieke wijze inzichtelijk kunnen maken hoe zij een groei op alle competenties doormaken. Specificeer in dit format ook welke rol de werkgever in dit proces heeft.
- Werk beter uit hoe studenten hun werkervaring in de opleiding kunnen inbrengen, welke studielast daar tegenover staat en hoe dit, in samenspraak met de werkgever, getoetst en beoordeeld wordt.

Standaard 4

- Ontwikkel de blokscan tot instrument waarmee de realisatie van de beoogde leerresultaten volledig gemonitord en getoetst kan worden tot op eindniveau, zodat er naast de eindwerken een tweede toetsinstrument is waarmee de gerealiseerde leerresultaten aangetoond kunnen worden.
- Zoek naar manieren om de studieuitval tegen te gaan en de studieduur te verkorten.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Visitatie dinsdag 14 januari 2020		
Tijdstip	Thema	Deelnemers
08:45-09:00	Ontvangst	
09:00-09:10	Welkomstwoord	Decaan en twee opleidingsmanagers
09:10-09:30	Presentatie	Twee opleidingsmanagers
09:30-10:00	Dialogsessie Drie thema's: internationalisering, LegalTech, houdingsaspecten. Opzet: statafels waartussen de panelleden zich verplaatsen.	Twee opleidingsmanagers en vier docenten
10:00-11:15	Materiaalbestudering en voorbereiding	Panel
11:15-12:00	Gesprek docenten en examinatoren	Zes docenten/examinatoren
12:00-12:30	Overleg+Lunch	Panel
12:30-13:15	Gesprek Examencommissie en Opleidingscommissie	Deelnemers examencommissie: voorzitter en één lid. Deelnemers opleidingscommissie: twee student-leden, een docent-lid en de voorzitter.
13:15-13:45	Werkveldadviesraad	Drie vertegenwoordigers van de WAR
13:45-14:00	Overleg	Panel
14:00-14:45	Gesprek studenten	Student (blok 3), student (blok 8), student (blok 6) en student (blok 10)
14:45-15:00	Overleg	Panel
15:00-15:30	Gesprek opleidingsmanagement	Decaan en twee opleidingsmanagers
15:30-16:30	Beoordelingsoverleg + voorbereiding ontwikkelingsgesprek panel	Panel
16:30-16:45	Terugkoppeling bevindingen	Panel, decaan en opleidingsmanagement.
16:45-17:15	Ontwikkelingsgesprek	Panel, decaan en opleidingsmanagement.

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

- Benadrukte competenties
- Blokken in schema
- Competentieoverzicht
- Docentenoverzicht en curriculum vitae
- Handleiding afstuderen
- Jaarverslag van de examencommissie en notulen van vergaderingen
- Kwaliteitsborging
- Landelijk Beroeps- en Opleidingsprofiel 2012
- Landelijk Beroeps- en Opleidingsprofiel 2025
- Onderwijs- en examenregeling 2019-2020
- Overzicht competenties
- Rubrics
- Selectie toetsen
- Selectie van handboeken en andere studiematerialen
- Tentaminering blokken
- Toetsbeleid Open Juridische Hogeschool
- Uitwerking competenties
- Uitwerking van de blokscans van een student
- Verantwoording studiepunten werkcomponent in de deeltijdopleiding OJH
- Verslagen van de opleidingscommissie
- Verslagen van de werkveldadviesraad
- Visie op leren
- yOUlearn (digitale leeromgeving)
- Zelfevaluatie rapportage

Bijlage 3 Curriculum

